

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος Κ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 959²

Γ' Στάσις Χαιρετισμῶν
5 Ἀπριλίου 2013 βράδῳ (2003)

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ὁ παραλογισμὸς τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ

«Χαῖρε, τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα» (Ἀκάθ. ὕμν. Ρ2β')

Κάθε Παρασκευὴ τῶν τεσσάρων πρώτων ἐβδομαδῶν τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς κάνουμε, ἀγαπητοί μου, ὁμιλίες. Σήμερα, ποὺ λέγεται ἡ Γ' στάσις τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ προσέξετε μία σύντομη ἐρμηνεῖα ἐπάνω στὸν χαιρετισμὸ «**Χαῖρε, τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα**» (Ἀκάθ. ὕμν. Ρ2β').

Ἐδῶ ἐκεῖνο ποὺ ἐλκύει τὴν προσοχὴ εἶνε ἡ λέξις «**τεχνολόγοι**». Ἡ «**τεχνολογία**» εἶνε λέξι παλαιά, ἀλλὰ καὶ σύγχρονη· βρίσκεται καὶ σήμερα στὸ στόμα ὄλων. Ὅπως τὰ παιδιὰ πιπιλίζουν μιὰ καραμέλλα, ἔτσι τώρα μικροὶ - μεγάλοι πιπιλίζουν τὴ λέξι «**τεχνολογία**». Εἶνε ἡ ἐποχὴ τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Συνεπῶς ὁ χαιρετισμὸς «**Χαῖρε, (ἡ) τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα**» ἀρμόζει καὶ σ' ἐμᾶς.

***

● Τί θὰ πῆ «**τεχνολόγοι**»; ποιοὶ εἶνε «**τεχνολόγοι**»; Εἶνε οἱ **τεχνίτες**, ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν τέχνη. Ἄλλοι δουλεύουν τὸ μάρμαρο, ἄλλοι τὰ μέταλλα, τὸ χρυσὸ καὶ τὸν ἄργυρο, ἄλλοι τὸ ξύλο, ἄλλοι τὰ χρώματα, ἄλλοι ἄλλα. Ἀπὸ τὴν τεχνικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν τῶν πρώτων ὑλῶν βγαίνουν τὰ διάφορα δημιουργήματα (ἀγάλματα, σκευή, κοσμήματα, πίνακες κ.λπ.).

● Ἀλλὰ «**τεχνολόγοι**» δὲν εἶνε μόνο αὐτοὶ «**τεχνολόγοι**» εἶνε καὶ ὅσοι δουλεύουν τὸ δυσκολώτερο ἀπ' ὅλα· τὸ λόγο. Ὁ λόγος! ὁ πεζός, ὁ ποιητικὸς, ὁ γραπτὸς καὶ ὁ προφορικὸς, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐκφράζεται ὁ ἐνδιάθετος λόγος, οἱ σκέψεις. Στὴν Ἀφρικὴ οἱ ἰθαγενεῖς ἔχουν λίγες λέξεις· ἐνῶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει χιλιάδες λέξεις, τὸ λεξιλόγιό τῶν ἰθαγενῶν ἐκείνων δὲν ξεπερνᾷ τίς διακόσες λέξεις. Ὅπως τὸ νήπιο ἔτσι κι αὐτοὶ ἔχουν πενία λέξεων· προσπαθοῦν ἄτεχνα νὰ ἐκφραστοῦν μὲ λίγες λέξεις. Ἐνῶ ὁ καλλιεργημένος, ὁ λόγιος, ἔχει τέχνη στὸ λόγο, κάνει λογοτεχνία. Καὶ κάτι, ποὺ ὁ ἀπλοϊκὸς τὸ λέει σὲ 4 - 5 λέξεις, οἱ **λο-**

γοτέχνες καὶ **ποιηταὶ** τὸ λένε μὲ 100 καὶ 200 λέξεις. Ἀπ' ὅλη ὅμως τὴ λογοτεχνία τί μένει; Συχνὰ δὲν βγαίνει νόημα· σύγχυσι, κουβάρι μπλεγμένο.

● «**Τεχνολόγοι**» ὅμως ἐδῶ εἶνε προπαντὸς οἱ **φιλόσοφοι** καὶ **ρήτορες**. Αὐτοὶ μπροστὰ στὸ θαῦμα τῆς ἐκ Παρθένου γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ τὰ χάνουν, μένουν ἄφωνοι· ἡ Παναγία τοὺς ἀποδεικνύει «**ἀλόγους**», ἀφοῦ δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγήσουν τὸ ὑπὲρ λόγον θαῦμα τῆς.

Ὁ Χριστὸς, ποὺ ἤρθε στὸν κόσμον διὰ τῆς Παναγίας, «**ἤλεγξε**» αὐτοὺς τοὺς «**τεχνολόγους**». Πῶς; Μὲ τὸ λόγο του· ἓνα λόγο ἄφθαστο. «**Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος**» (Ἰω. 7,46). Χωρὶς φλυαρία. Οἱ «**τεχνολόγοι**» εἶνε φλύαροι· ἀλλὰ στὰ **μεγάλα ἐρωτήματα** κοπιάζεις, μοχθεῖς νὰ πάρῃς μιὰ ἀπάντησι. Λόγου χάριν· «**Τί εἶνε ἡ ψυχὴ**»; Ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει περίτεχνες ἐκφράσεις, ὅπως ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης στὰ ἀέραντα συγγράμματά τους· ἀπαντᾷ μὲ λίγα λόγια, ποὺ ἀξίζουν παραπάνω ἀπ' ὅλα τὰ βιβλία ψυχολόγων, φιλοσόφων καὶ ρητόρων. Τί λέει· «**Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;**» (Μάρκ. 8,36-37). Λόγια ἀθάνατα. Ἐνῶ, ἂν ρωτήσης τοὺς φιλοσόφους περὶ ψυχῆς, ἔχουν ἑκατὸν πενήντα γνώμες· χάος. Ὅπως ὀρθὰ εἶπε κάποιος, δὲν ὑπάρχει βλακεία ποὺ δὲν τὴν εἶπαν οἱ δῆθεν φιλόσοφοι. Καταντοῦν «**ἄλογοι**», παράλογοι. Ἄλλο ἐρώτημα· «**Τί εἶνε ὁ κόσμος**;». Ἀνοίγεις τὴ Γραφὴ κι ἀκοῦς μὲ λίγα λόγια· «**Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν**» (Γέν. 1,1). «**Τί εἶνε ὁ Θεός**;». Ἀνοίγεις τὴ Γραφὴ· «**πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν**» (Ἰω. 4,24). «**Τί εἶνε ὁ ἄνθρωπος**;», ἐρώτημα ποὺ ζάλισε τὸν ἐγκέφαλο τῶν φιλοσόφων. Ἀπαντᾷ ἡ Γρα-

φή· Ὁ ἄνθρωπος εἶνε «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν» τοῦ Θεοῦ (Γέν. 1,26). Ἔτσι, λοιπόν, μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ ὁ Χριστὸς «ἤλεγξε» τοὺς «τεχνολόγους» ὡς «ἀλόγους», ὡς ἀνθρώπους ποὺ δὲν σκέπτονται ὀρθά. Χαῖρε, Παναγία, λέει ὁ ποιητής, ποὺ γέννησες ἐκεῖνον ποὺ ἤλεγξε καὶ ἀποστόμωσε τοὺς δῆθεν φιλοσόφους.

● Ἄλλ' ὅπως εἶπα, τὸ «Χαῖρε, τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα» ἀρμόζει καὶ στὴν ἐποχὴ μας, στοὺς σημερινούς **τεχνοκράτες**. Τώρα βέβαια ἡ τεχνολογία πῆρε ἓνα ἄλλο νόημα. Δὲν ὑπάρχουν τώρα μόνο τεχνῖτες, λογοτέχνες καὶ ποιηταί, φιλόσοφοι καὶ ῥήτορες. Σήμερα ὁ ἄνθρωπος ἔφτιαξε μηχανές, μὲ τὶς ὁποῖες ἔφτασε σὲ κολοφῶνα τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ. Πόση διαφορὰ ἔχει αὐτὸς ὁ κόσμος ἀπὸ τοὺς προηγούμενους! Ἡ βιομηχανία, ὁ ἐξηλεκτρισμός, οἱ οὐρανοξύστες, τὰ μέσα συγκοινωνίας καὶ ἐπικοινωνίας, ἡ ἐξερρεύνησι τοῦ διαστήματος, ἡ πυρηνικὴ ἐνέργεια!... Ποῦ ζοῦσε, πῶς φωτιζόταν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος; Ἐγὼ πρόλαβα, σὲ χωρὶὰ τῆς Πίνδου ποὺ περιώδευσα, ν' ἀνάβουν οἱ βοσκοὶ τὴ νύχτα δαδιά. Σήμερα; Ἀφάνταστη ἐξέλιξι.

Ζηλεύετε; Ἐγὼ δὲν ζηλεύω. Γιατί; Περιμένετε καὶ θὰ σᾶς τὸ πῶ. Δὲν κατηγοροῦμε τὴν ἐξέλιξι, τὴν ἐπιστήμη, τὴν τεχνολογία. Δὲν μπορούμε ν' ἀρνηθοῦμε, ὅτι οἱ τεχνολόγοι κοπίασαν. Νύχτες ὀλόκληρες λ.χ. ὁ Ἔντισον προσπάθησε γιὰ νὰ κἀνῃ τὸν πρῶτο λαμπτήρα. Τοὺς ὀφείλουμε πολλά, εἴμαστε εὐγνώμονες. Ὁ Θεὸς ἄλλωστε ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο τὸ νοῦ, τὸ οὐράνιο αὐτὸ κομπιοῦτερ, ποὺ εἶνε ἡ προϋπόθεσι ὅλης αὐτῆς τῆς προόδου. Τιμοῦμε λοιπὸν τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴν τεχνολογία. Ἀλλὰ μὲ μία ἐπιφύλαξι. Διότι ὁ κόσμος αὐτὸς ἔπαθε μιὰ συμφορὰ: ὑπέπεσε στὸ μεγαλύτερο ἀμάρτημα. Ποιὸ εἶν' αὐτό; ἡ πορνεία, ἡ μοιχεία, ἡ ἀσέλγεια; Εἶνε κι αὐτὰ ἀμαρτήματα. Τὸ μεγαλύτερο ὅμως ἀμάρτημα εἶνε ἡ **ὑπερηφάνεια** καὶ ἡ **ἀλαζονεία**. Ὅπως ὁ πρῶτος ἄγγελος ὑπερηφανεύθηκε καὶ ἔπεσε ἀπὸ τὶς ἀψίδες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔγινε σατανᾶς, ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνος μας ἔγινε ὑπερήφανος, ἀλαζών. Τί εἶπε· «Ἐ τώρα Θεός! Τὸν χρειάζονταν ἐκεῖνοι ποὺ κατοικοῦσαν στὶς σπηλιές, ποὺ ντύνονταν προβειές καὶ φωτίζονταν μὲ δαδιά. Τώρα σ' ἐμᾶς, τοὺς ἐπιστήμονες καὶ τεχνοκράτες, Θεὸς δὲν χρειάζεται. Θεὸς εἴμαστε ἐμεῖς». Θεὸς ὁ ἄνθρωπος! Ἴδου ἡ ὑπερηφάνεια, ὁ ἐγωισμός, ἡ ἀλαζονεία τῶν τεχνοκρατῶν τοῦ αἰῶνος τούτου. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Φθάσαμε σὲ **ἀ-λογία**, σὲ ἀνοησία, σὲ βλακεία. Διότι μόνο βλακεία δείχνουν αὐτά, καὶ

βλακεία ὄχι μικρὴ. Πολλές βλακεῖες ὑπάρχουν στὸν κόσμος, ἀλλὰ ἡ πιὸ μεγάλη εἶνε νὰ πῆς, ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεός. «*Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐκ ἔστι Θεός*» (Ψαλμ. 52,2). Ποῦ κατήντησε ὁ τεχνοκράτης ἄνθρωπος! Βρισκόμαστε σὲ φρικτὴ κατάστασι ἀ-λογίας, ποὺ δὲν γνωρίζουμε τί θὰ συμβῆ. Μήπως ἐκραγῆ ὁ τρίτος παγκόσμιος πόλεμος; Ἴδου τ' ἀποτελέσματα ἐνὸς κόσμου ποὺ ὑπερηφανεύθηκε.

* * *

Τελειώνω, ἀγαπητοί μου, μὲ μία **σύγκρισι**. Κάποτε στὴ Ῥώμη αὐτοκράτωρ ἦταν ὁ **Νέρων** (37-68 μ.Χ.), ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τέρατα ποὺ γέννησε ἡ ἀνθρωπότης. Αὐτὸς εἶπε· «Ἄχ, γιατί ὁ κόσμος ὅλος νὰ μὴν ἔχη ἓνα κεφάλι, ὥστε νὰ μπορῶ μὲ ἓνα χτύπημα νὰ τὸν ἀποκεφαλίσω!». Σήμερα ὅμως τὸ τέρας ἐκεῖνο φαίνεται μικρὸ καὶ ἀθῶο μπροστὰ στὸ **ἐπιστημονικὸ τέρας** τῆς νεωτέρας τεχνολογίας. Διότι ὁ Νέρων ἦταν μὲν θηριώδης, ἀλλὰ δὲν εἶχε στὴ διάθεσί του τὰ σημερινὰ μέσα. Ἔσφαζε ἔσφαζε, ἀλλὰ κάπου σταματοῦσε· κουράζονταν τὰ χέρια τῶν δημίων του. Τώρα δημιουργήθηκε ἓνα ἐπιστημονικὸ καὶ τεχνολογικὸ τέρας. Ἐκεῖνο, ποὺ ὁ Νέρων ποθοῦσε ἀλλὰ δὲν τὸ εἶχε, σήμερα ἡ ἄθρη ἐπιστήμη τὸ ἔχει. Μία ἀνθρωπότης ἔγινε· καὶ τὸ μαχαίρι, ποὺ μπορεῖ νὰ κόψῃ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα, βρέθηκε. Ὅχι πλέον βέλη καὶ τόξα καὶ σπαθιά, οὔτε τὰ πολεμικὰ μέσα τοῦ παρελθόντος. Τώρα τεράστιο μαχαίρι, δρεπάνι τῆς Ἀποκαλύψεως (βλ. Ἀπ. 14,14-19) ποὺ μπορεῖ νὰ κόψῃ τὴν ἀνθρωπότητα ὀλόκληρη, εἶνε ἡ πυρηνικὴ ἐνέργεια. Ὡ Θεέ μου! Τὸ εἶπε ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς πρὶν διακόσια χρόνια· Ὁ ἀνεβοῦν τὰ μαυροπούλια στὰ οὐράνια, κι ἀπὸ ἑκεῖ ψηλὰ θὰ πατήσουν τὰ κουμπιά καὶ θὰ ρίξουν φωτιά! Ἴδου ὁ παραλογισμὸς τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Πόσο σοφὰ λέει ἡ Ἐκκλησία μας· «*Χαῖρε, (Παναγία), τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα*».

Πέρασαν 13 αἰῶνες ἀπὸ τότε ποὺ ἐγράφη ὁ στίχος αὐτὸς τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου. Καὶ ἂν ὁ λόγος αὐτὸς ἴσχυε γιὰ τοὺς τότε «τεχνολόγους», πολὺ περισσότερο ἰσχύει γιὰ τοὺς σημερινούς. Καὶ ποιὰ, λοιπόν, ἐλπίδα ὑπάρχει; Μία καὶ μόνο· ὁ Χριστός! Ἐὰν θέσουμε τὸν τεχνικὸ πολιτισμὸ ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ Χριστοῦ, τότε πράγματι ὁ πολιτισμὸς μας θὰ ἔνε ἀληθινὸς πολιτισμὸς. Διότι ὅπως τὸ σῶμα χωρὶς ψυχὴ εἶνε νεκρὸ, ἔτσι καὶ **πολιτισμὸς χωρὶς Χριστὸ εἶνε νεκρὸς**. Σωστὰ τὸ εἶπαν, «*ψυχὴ τοῦ πολιτισμοῦ εἶνε ὁ πολιτισμὸς τῆς ψυχῆς*», δηλαδὴ ἡ πίστι στὸ Χριστό.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**